

רע"פ 5986/17 - איתמר הפטר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5986/17

לפני:
המבקש:
כבוד השופט ג' קרא
איתמר הפטר

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעפ"ג 52053-05-17 שניתן ביום 28.6.2017 על ידי כב' סגן הנשיא ד"ר ר' שפירא וכב' השופטות ב' טאובר ות' נאות פרי

עו"ד ג' גולדברג; עו"ד א' פרגין

בשם המבקש:

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' סגן הנשיא ר' שפירא וכב' השופטים מ' טאובר ות' נאות פרי) בעפ"ג 52053-05-17 מיום 28.6.2017 במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ע' קוטון) בת"פ 225-05-15 מיום 25.4.2016. יחד עם הבקשה הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל על המבקש.

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן, כדלקמן: גניבת כרטיס חיוב והונאה בכרטיס חיוב

(עבירות לפי סעיפים 16 ו-17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"א-1986; להלן: חוק כרטיסי חיוב), קבלת דבר במרמה והתחזות כאדם אחר (עבירות לפי סעיפים 415 ו-441, בהתאמה, לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), זיוף, שימוש במסמך מזויף (עבירות לפי סעיפים 418 סיפא ו-420 לחוק) ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 415 סיפא וסעיף 25 לחוק), הוצאת שיק ללא כיסוי (עבירה לפי סעיף 432(א) לחוק), קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק).

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן המבקש השתמש בכרטיסי אשראי ללא ידיעת בעלי הכרטיסים וללא הסכמתם לרכישת מוצרים ושירותים בסך של כ-860 ש"ח באישום הראשון (ינואר 2013) ובסך של כ-5,340 ש"ח באישום השני (יולי-אוגוסט 2014). באישום השלישי (ספטמבר 2014), זייף המבקש תלושי משכורת ודפי חשבון ועל סמך הצגתם נפתח לו חשבון בנק וניתן לו כרטיס אשראי. המבקש עשה שימוש בכרטיס האשראי לרכישת מוצרים ושירותים בסכום כולל של כ-6,600 ש"ח ובנוסף ניסה למשוך כסף מזומן לאחר שהפקיד שני שיקים דחויים בסכום כולל של כ-140,000 ש"ח ביודעו כי אין להם כיסוי.

4. בית משפט השלום גזר על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל, הפעיל 12 חודשים של מאסר מותנה שהוטל על המבקש בת"פ (מחוזי חיפה) 19687-08-11 שירוצו בחופף לעונש המאסר, עונשי מאסר מותנים לתקופות משתנות על פי העבירות, פיצוי לנפגעי העבירות בסך של 6,200 ש"ח.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי וביקש להקל בעונשו בהתבססו בעיקר על טענה משפטית לפיה, ובניגוד לקביעתו של בית משפט השלום, עונש המאסר המותנה אינו חב הפעלה ולכן ניתן להאריכו תוך שימוש בסמכות בית המשפט בסעיף 56 לחוק לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום לנוכח המלצת שירות המבחן ולהעמידו בפיקוח שירות המבחן.

כאמור, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת הערעור וקבע כי תסקיר שירות המבחן מהווה, על פי ההלכה, המלצה בלבד, וכי שיקולי השיקום הם רק אחד מכלל שיקולי הענישה. עוד נקבע כי לנוכח חומרת העבירות, מספרן הרב וביצוען שעה שעונש מאסר תלוי מעל ראשו של המבקש, אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם ויש להעדיף את האינטרס הציבורי ולהטיל ענישה מוחשית ומרתיעה. בית המשפט ציין כי שיקולי הענישה נלקחו בחשבון בקביעת מתחם העונש ההולם כמו גם בהחלטה להפעיל את עונש המאסר המותנה בחפיפה מלאה לעונש המאסר שהוטל על המבקש בגין התיק הנוכחי.

בית המשפט פסק גם כי אין כל צורך להידרש לשאלת סיווג המאסר המותנה כמאסר חב הפעלה, משום שגם אם היה נמצא כי ניתן להאריכו, אין מקום לעשות כן לנוכח מורכבותם ותחכומם של מעשי המבקש באישום השלישי ובשל ביצוע עבירות נוספות בתקופות שונות (האישומים הראשון והשני), אף כי האחרונות אינן מפעילות את התנאי.

6. בבקשה שלפני שב המבקש על עתירתו לבטל את עונש המאסר שהוטל עליו ובמקומו להטיל עליו צו מבחן ולהאריך את עונש המאסר המותנה שהופעל על ידי בית משפט השלום. לשיטתו, עניינו מעורר שאלה "אנושית מצפונית" המצדיקה מתן רשות ערעור, ואף מעלה שאלה עקרונית ביחס למדיניות הענישה והאיזון בין אינטרסים חברתיים במקרים בהם הנאשם עובר הליך טיפולי.

הטעמים לכך נעוצים בנסיבות חייו הייחודיות כמי שניצל מפיגוע הטרור הקשה במסעדת "מקסים" בשנת 2003, עת היה בן 15 בלבד, וכקצין שנפצע בפעילות מבצעית והיה עד למותם של שניים מחייליו מפגיעת טיל בשנת 2008. בשל אירועים אלו סבל המבקש מנזקים נפשיים מתמשכים ואף הוכר לאחרונה כנכה, והם גם מהווים רקע לביצוע העבירות על ידו. עוד נטען כי המבקש לא טופל כנדרש על ידי הרשויות האחראיות לאורך השנים ומכאן ששיקומו אינו רק אינטרס הציבור אלא אף חובתה המוסרית והחוקית של המדינה כלפיו. מזה כשנה, ולראשונה מזה שנים, מצוי המבקש בהליך טיפולי מוצלח – פרי יוזמתו שלו ובסיועה של הסנגוריה הציבורית – שגדיעתו עלולה להסב לו נזק. לפיכך, ובשים לב לכך כי המדובר בעבירות שביצע המבקש לפני שלוש שנים ויותר והמבקש נטל אחריות לביצוען באופן מידי ושילם את הפיצוי למתלוננים.

7. אין בידי לקבל את הבקשה. הכלל הוא כי רשות לערעור נוסף תינתן רק כאשר הבקשה מעלה שאלה – משפטית או ציבורית – בעלת חשיבות כללית (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)) או בהתקיים אי-צדק מהותי או חשש לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.13)). יתרה מכך, כשמדובר על בקשה למתן רשות לערעור שני על חומרת העונש, תינתן רשות הערעור רק במקרים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 3183/17 קרויז נ' מדינת ישראל (25.4.2017)). לאחר שעיינתי בבקשה על כל צרופותיה, לא מצאתי כי עניינו של המבקש מגלה עילה כאמור.

8. עיקרה של הבקשה נעוץ בנסיבותיו הייחודיות והמצערות של המבקש ואין בהן שאלה עקרונית-כללית, כפי שנטען. המבקש לא העלה כל טענה נגד מתחמי הענישה שנקבעו, ואכן עונשו של המערער נגזר בגדרי מדיניות הענישה הנוהגת ואף תוך הקלה עימו בשל נסיבות חייו.

9. באשר לטענה כי היה מקום לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום, הרי שכידוע, הכלל בדבר שיקולי שיקום ומשקלם בגזירת הדין, קבוע בסעיף 40ד(א) לחוק, ומכוחו תתאפשר חריגה ממתחם העונש ההולם אם הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם. בעניינו של המבקש הוגשו תסקירים רבים של שירות המבחן, כאשר באחרון שבהם ניתנה המלצה להימנעות ממאסר ולהעמדתו בצו מבחן תחת פיקוח שירות המבחן. עיון בתסקיר מלמד כי שירות המבחן התרשם כי תהליך השיקום מצוי בראשיתו וכי קיומו של ההליך המשפטי במקביל להליך השיקומי מקשה על המבקש. כידוע, הכלל בכגון אלו הוא כי המלצת שירות המבחן היא שיקול אחד ממכלול השיקולים העומד בפני בית המשפט ואין הוא מחוייב לאמצה (רע"פ 8399/15 קדוש נ' מדינת ישראל (19.5.2016)). ואכן, בנוסף לשיקולי השיקום הובאו בחשבון חומרת העבירות וריבויין והעובדה כי בעת ביצוע העבירות היה עונש מאסר מותנה תלוי מעל ראשו של המבקש.

אולם, וכפי שציין בית המשפט קמא, ההליך השיקומי שהחל המבקש נלקח בחשבון על ידי בית המשפט השלום כנסיבה לקולא בקובעו את עונשו של המבקש, הן בקביעת מידת העונש והן בהחלטתו לחפוף באופן מלא בין תקופת המאסר שהטיל עליו לבין המאסר המותנה שהופעל. יוער בהקשר זה, כי בבקשתו זו לא העלה המבקש כל טענה ביחס לשאלת הפעלת המאסר המותנה, שאלה שעמדה במרכז ערעורו לבית המשפט קמא.

10. לאור האמור לעיל, בקשת רשות הערעור נדחית והבקשה לעיכוב ביצוע מתייתרת. המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון ביום א' 30.7.2017 בשעה 09:00 או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

11. לנוכח הנסיבות הייחודיות, אני מסב את תשומת לב שירות בתי הסוהר להערת בית משפט השלום בדבר הצורך בשיבוצו של המבקש למאסר בשים לב לנסיבותיו החריגות ולצורך לשלבו בהליך טיפולי.

ניתנה היום, ד' באב התשע"ז (27.7.2017).

ש ו פ ט